

EndNote 20 – Introduksjon

10:15–12:00
Vår 2023

Last ned og installer

Gå til <https://apps.ntnu.no/>:

EndNote
Clarivate Analytics

Installasjon på Windows

1. Last ned installasjonsfila
2. Høyreklikk på den nedlastede mappen og velg **pakk ut alle**. Gå inn i mappen og kjør programmet
3. Følg instruksjonene på skjermen og klikk deg gjennom installasjonen

Installasjon på Mac

1. Last ned installasjonsfila
2. I vinduet som åpnes, dobbeltklikk på **Install Endnote**
3. Følg instruksjonene på skjermen og klikk deg gjennom installasjonen

Agenda

Del 1:

- Hva er EndNote og hvorfor bruke det?
- Hvordan opprette et EndNote bibliotek
- Legge til referanser (import og manuelt)

Pause (15 min.) ☕

Del 2:

- Laste ned og bruke NTNUs referansestiler
- Hvordan bruke EndNote med Word
- Hvordan samarbeide med andre

Bruk chatten hvis du har noen spørsmål eller kommentarer underveis.

Sentrale begreper

- **EndNote-bibliotek** (lokalt på pc/mac eller web):
 - Samling av referanser som kan redigeres, slettes og ordnes.
- **Referanse:**
 - Data som beskriver en kilde (forfatter, årstall, tittel osv.)
- **Referansetype:**
 - Beskriver hva slags kilde det er (bok, artikkel, webside osv.)
- **Referansestil** (heter Style i EndNote):
 - Et sett med regler som bestemmer hvordan kildene og litteraturlista skal se ut.

Hva er EndNote?

- EndNote er et referanseverktøy som forenkler arbeidet med henvisninger og litteraturlisten fordi:
 - EndNote setter inn **henvisninger**
 - EndNote lager **litteraturlister**
 - EndNote **lagrer referanser** og fulltekst (pdf.)
- Integreres med et tekstbehandlingsverktøy, primært Word, og finnes både for PC og Mac.
- NTNU betaler lisens for alle studenter og ansatte: <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/EndNote>

EndNote-biblioteket

Rediger
referansen

Liste over
referansene i
biblioteket

Organiser
referansene
i grupper

Valg av
referansestil

Forhåndsvisning
av referansen

The screenshot displays the EndNote application window titled "20 - My EndNote Library.enlp". The left sidebar contains navigation options: Sync Configuration, All References (94), Dokument1 (3), Duplicate References, Recently Added (86), Unfiled (94), Trash (8), MY GROUPS (3), Akademisk skiving, My Groups, Litteratursøk, Metode, Teori, FIND FULL TEXT, GROUPS SHARE, and ONLINE SEARCH. The main panel shows a list of 94 references under the heading "All References". The selected reference is "Integration of Industrie 4.0 in Lean Manufacturing Learning Factories" by Bauer, Harald; Brandl, Felix; Lock, Christopher & Reinhart, Gunther (2018). The right panel provides a preview of this reference, including the title, authors, journal information, DOI, and a summary of the article's content.

Author	Year	Title
Abele, Eberhard; Chrysosolouris...	2017	Learning factories for future oriented research and education in manufacturi...
Andersen, Ann-Louise; Brunoe,...	2019	Engineering Education in Changeable and Reconfigurable Manufacturing: U...
Baena, Felipe; Guarin, Alvaro;...	2017	Learning Factory: The Path to Industry 4.0
Balve, Patrick; Albert, Matthias	2015	Project-based Learning in Production Engineering at the Heilbronn Learning...
Bauer, Harald; Brandl, Felix; Lo...	2018	Integration of Industrie 4.0 in Lean Manufacturing Learning Factories
Bech-Karlson, Jo	2003	Gode fagtekster : essayskriving for begynnere
Bedolla, Joel Souza; D'Antonio,...	2017	A Novel Approach for Teaching IT Tools within Learning Factories
Bender, Beate; Kreimeier, Diete...	2015	Learning Factory 2.0 – Integrated View of Product Development and Produc...
Block, Christian; Kreimeier, Die...	2018	Holistic approach for teaching I...
Brenner, Beate; Hummel, Vera	2016	A Seamless Convergence of the...
Brodersen, Randi Benedikte; Br...	2007	Tekstens autoritet : tekstanalyse
Brunoe, Thomas Ditlev; Morten...	2019	Learning Factory with Product Configurator for teaching Product Family Mo...
Brüggemann, Holger; Meier, Je...	2019	Consideration of material efficiency in a learning factory
Buergin, Jens; Minguillon, Fabi...	2017	Demonstration of a Concept for Scalable Automation of Assembly Systems i...
Böhner, Johannes; Scholz, Mic...	2018	Integrating digitization technologies into resource efficiency driven industria...
Cachay, Jan; Wennemer, Jan;...	2012	Study on Action-Oriented Learning with a Learning Factory Approach
Cottrell, Stella	2013	The study skills handbook

Bauer, 2018 #61 Summary Edit PDF

Bauer-2018-Integration of Industrie 4.0 in Lea.pdf

Attach file

Integration of Industrie 4.0 in Lean Manufacturing Learning Factories

H. Bauer, F. Brandl, C. Lock and G. Reinhart

Procedia Manufacturing 2018 Vol. 23 Pages 147–152

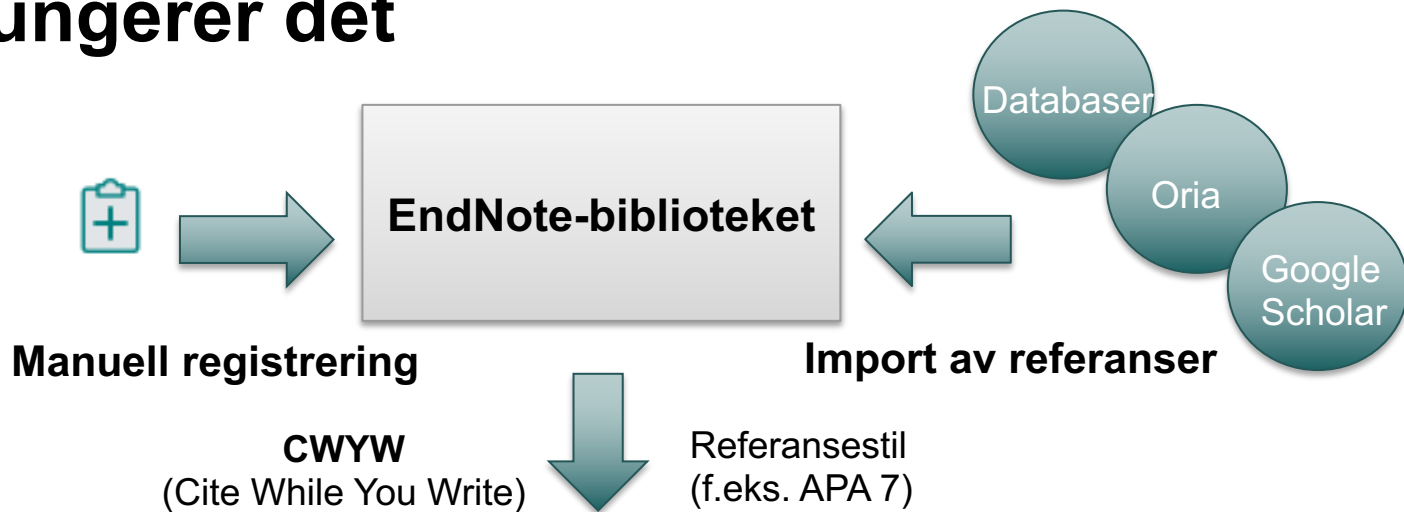
DOI: 10.1016/j.promfg.2018.04.008

Industrie 4.0 is referred to as an umbrella term for various digital concepts e.g. IoT, CPS, Big Data, Data Analytics, Digital Twin, Digital Shadow, HRC, etc. Said concepts promise new potentials for production planning and steering (PPS) optimization. In particular, data availability is an enabler for an efficiency increase in PPS. Managers of lean manufacturing systems question how to integrate these new

APA-7-norsk-standard-bok... Insert Copy

Bauer, Harald, Brandl, Felix, Lock, Christopher & Reinhart, Gunther. (2018). Integration of Industrie 4.0 in Lean Manufacturing Learning Factories. *Procedia Manufacturing*, 23, 147–152. <https://doi.org/10.1016/j.promfg.2018.04.008>

Slik fungerer det

I tekst: (Helsedirektoratet, 2016, pkt. 3)

I referanseliste:

Helsedirektoratet. (2016, 24. oktober). Kostrådene.

<https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/kostradene-og-naeringsstoffer/kostrad-for-befolkningen>

Kom i gang

Åpne EndNote-programmet og lag et EndNote-bibliotek ved å klikke på **File** → **New...**

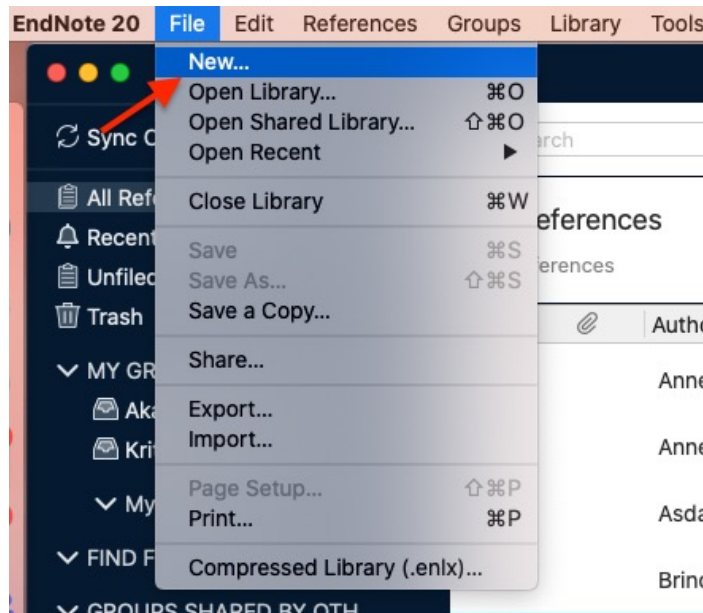
- Lagre biblioteket lokalt på maskinen

- .enl
- .Data

Disse to filene må alltid være sammen

- Navngi biblioteket
- Lag kun *ett* EndNote-bibliotek

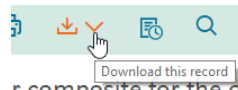
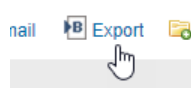
Unngå lagring i skytjenester slik som OneDrive, iCloud o.l.

Import fra databaser

Mulig å importere fra de fleste databaser:

- Oria
- Google Scholar Referanse
- Fagdatabaser: se etter «Send to», «Export», «Save», «Cite», «Download citations» el.l.
- EndNote støtter RIS-formatet

2

BOK

Tekstens autoritet : tekstanalyse og skrijving i akademia

cop. 2007

 Tilgjengelig fra NTNU Universitetsbiblioteket >

 Ingen online tilgang for NTNU Universitetsbiblioteket >

QR

SITÉR

E-POST

SKRIV UT

PERMALENKE

RIS

BIBTEX

ENDNOTE

ENDNOTE WEB

Skrive inn referanser manuelt

Velg **References** → **New reference** eller **Ctrl-N**, eller

New Reference (Kursbibliotek2021.enl)

File Edit References Groups Library Tools Window Help

B I U X' X₁ Q

Reference Type Journal Article

Author Pettersen, Inger Johanne

Year

Title

Journal

Volume

Part/Supplement

Issue

Pages

Start Page

Errata

Epub Date

Date

Type of Article

Short Title

Velg riktig referansetype og fyll inn de nødvendige feltene

Forfatternavn inverteres: *Pettersen, Inger Johanne*
Organisasjon/institusjon som forfatter? Husk komma bak:
Universitetet i Oslo,

Hvilke felter skal fylles inn?

- Tips: *Innsida* – [NTNU Oppgaveskriving](#) – Harvard (finnes også eksempler for APA, Vancouver og Chicago)

Bruke og referere til kilder

Referansestiler:

APA 7 | Chicago A | Chicago B |
Harvard | Vancouver

Nettside

Struktur/mal

Etternavn, Initial(er), (År, dato), *Tittel i kursiv*, Nettstedets navn, <https://...>

Oppgi tidspunkt for siste oppdatering av innholdet. Dersom du ikke har informasjon om siste oppdatering, oppgi tidspunkt for publisering. Hvis det mangler informasjon om både oppdateringstidspunkt og publiseringstidspunkt, bruk: u.å. (u.å. betyr uten år).

Hentet dato (lesedato) er kun nødvendig hvis innholdet på nettsiden blir hyppig endret og nettsiden ikke blir arkivert. Oppgi i så fall lesedato slik: Hentet 20. mai 2018 fra <https://...>

I referanselista

Vinther, T. (2016, 11. januar). *Fusk og plagiering*. De nasjonale forskningsetiske komiteene. <https://www.etikkom.no/FBIB/Temaer/Redelighet-og-kollegialitet/Fusk-og-plagiering>

I teksten

(Vinther, 2016, Definisjon, avsn. 3)

I EndNote

Legges inn som "Web Page".

Fyll ut feltene: Author (trykk "enter" mellom hvert navn hvis flere), Year, Title, Publisher (nettstedets navn), Last Update Date (hvis dato er oppgitt i tillegg til år), URL.

(Fyll også ut Access Date hvis lesedato skal med).

Nettside med organisasjon som forfatter

De fleste nettsider må legges til manuelt i EndNote. Feltene markert i **rødt** i eksempelet under må fylles inn (referansestil: NTNU Harvard).

Reference type: Web Page

Author: Statistisk sentralbyrå,

Year: 2018

Title: Fire av fem nordmenn bruker sosiale medier

Access Date: 5. februar

Access Year: 2021

URL: <https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/artikler-og-publikasjoner/fire-av-fem-nordmenn-bruker-sosiale-medier>

Forfatter er markert i rødt dersom navnet er nytt i EN. bib.

Husk komma bak ved organisasjon/institusjon

New Reference (Kursbiblioteket)

File Edit References Groups Library Tools Window Help

B I U X' X, Q

Reference Type: Web Page

Author: Statistisk sentralbyrå,

Year: 2018

Title: Fire av fem bruker sosiale medier

Series Editor:

Series Title:

Place Published:

Publisher:

Access Year: 2021

Access Date: 5. februar

Description:

Edition:

Last Update Date:

Type of Medium:

Short Title:

Kapittel i bok med redaktør

Bok med redaktør har ulike forfattere for de ulike kapitlene og kapitlene legges inn som selvstendige referanser. Hvis du finner bokkapittelet i Oria kan du importere referansen.

Hvis bokkapittelet ikke finnes i Oria:

- Importer boka fra Oria
- Forandre referansetype til «Book section»
- Copy/paste redaktør fra «Author» til «Editor»
- Copy/paste boktittel fra «Title» til «Book title»
- Skriv inn kapitelforfatteren i «Author»
- Skriv inn kapiteltittel i «Tittel»
- Forandre sidetallet til det spesifikke sidetallet for kapittelet (fra-til)
- Lagre

Kapittel - eksempel

Reference Type: Book

Rating

Author
Busch, Tor
Olaussen, Jon Olaf
Pettersen, Inger Johanne

Year
2017

Title
Bred og spiss! : NTNU Handelshøyskolen 50 år : en vitenskapelig jubileumsantologi

Series Editor

Series Title

Place Published
Bergen

Publisher
Fagbokforlaget

Volume

Number of Volumes

Series Volume

Number of Pages

Pages

Editor

Reference Type: Book Section

Rating

Author
Oust, Are

Year
2017

Title
Seks indikatorer for boligboble

Editor
Busch, Tor
Olaussen, Jon Olaf
Pettersen, Inger Johanne

Book Title
Bred og spiss! : NTNU Handelshøyskolen 50 år : en vitenskapelig jubileumsantologi

Place Published
Bergen

Publisher
Fagbokforlaget

Volume

Number of Volumes

Series Volume

Pages
219-234

Chapter
9

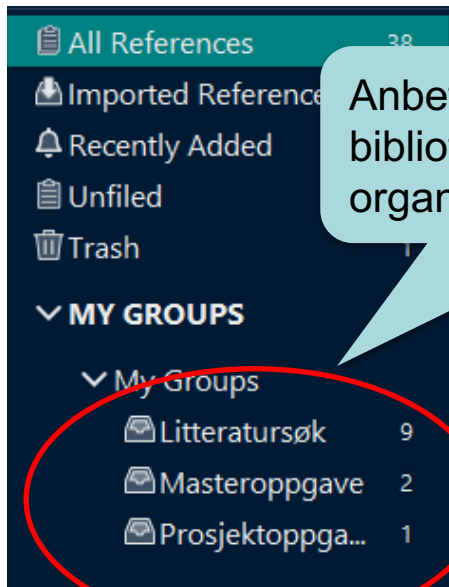
Series Editor

Series Title

Edition

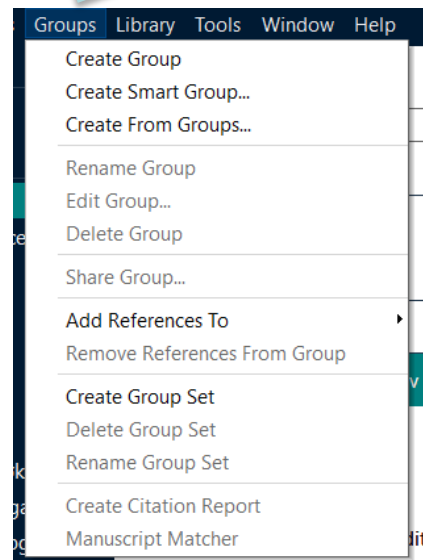
Book section:
Kapitelforfatter i «**Author**»
Kapittelittel i «**Title**»

Organisere EndNote-biblioteket i grupper

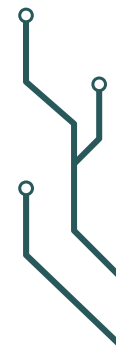
Anbefaling: Lag kun ett bibliotek og bruk grupper for å organisere

Bruk Groups-tab for å lage nye grupper (eller høyreklikk på *My Groups*)

Fulltekst

Hele artikler kan legges ved referansene:

A blue rectangular button with rounded corners and the text "Attach file" in white.

1. **References → File Attachments → Attach File.**

(evnt. dra og slipp PDF-filen over i referansen). NB! Dokumentet/fila må være lagret på din maskin.

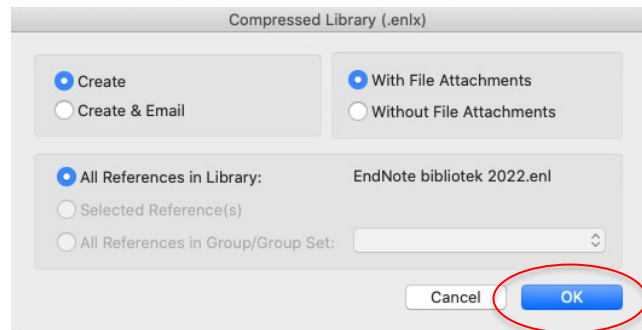
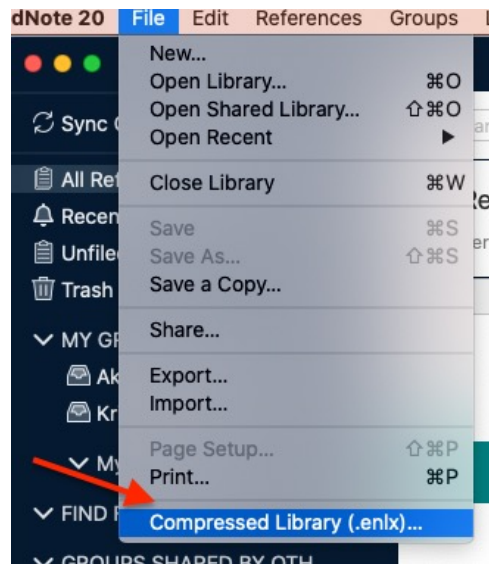
2. EndNote kan også (prøve å) søke opp artikler, Merk referanse(r) → **References → Find full text → Find full text.** (Evnt. klikk på ikonet «Search the web for full text documents ...»).

Manuell sikkerhetskopi

En manuell sikkerhetskopi bør opprettes med jevne mellomrom. Gå til **File > Compressed Library (.enlx)...**

Filen som opprettes vil være en kopi av EndNote-biblioteket ditt og kan lagres i en skytjeneste (OneDrive, iCloud o.l.).

Pause (15 min.)

- Påfyll av kaffe/te

Last ned NTNU's referansestiler (anbefales)

- Gå til *Innsida* > *NTNU Oppgaveskriving* > [EndNote](#) (el. Google *ntnu endnote*).
- Velg den stilen du ønsker å bruke
- Følg trinnene som står under «**Slik lagrer du stilen**».

Last ned oversettelser av referansestiler

Det finnes norske oversettelser av noen vanlige referansestiler som du kan bruke dersom du skriver norske tekster. På siden "[Bruke og referere til kilder](#)" finner du mer informasjon om de ulike referansestilene.

• APA

Norsk oversettelse som er tilpasset den norske APA-manualen.

- [APA 7th - Bokmål - initialer](#)
- [APA 7th - Nynorsk - initialer](#)
- [APA 7th - Bokmål - fullt navn](#)
- [APA 7th - Nynorsk - fullt navn](#)
- [APA 6th - Tidligere versjoner](#)

• Chicago

• Harvard

• Vancouver

Slik lagrer du stilen

- Klikk på lenken for å laste ned ønsket stil (fungerer dårlig i Internett Explorer)
- Denne åpnes i Endnote
- Lagre stilen ved å velge File > Save As > Angi filnavn.
- Stilen lagres da automatisk i den mappen som EndNote henter tilpassede stiler fra.
- Gå til EndNote og hent opp den nye stilen med "Select Another Style" og bla til - eller søk opp - stilen du nettopp lastet opp. Marker og velg "Choose"

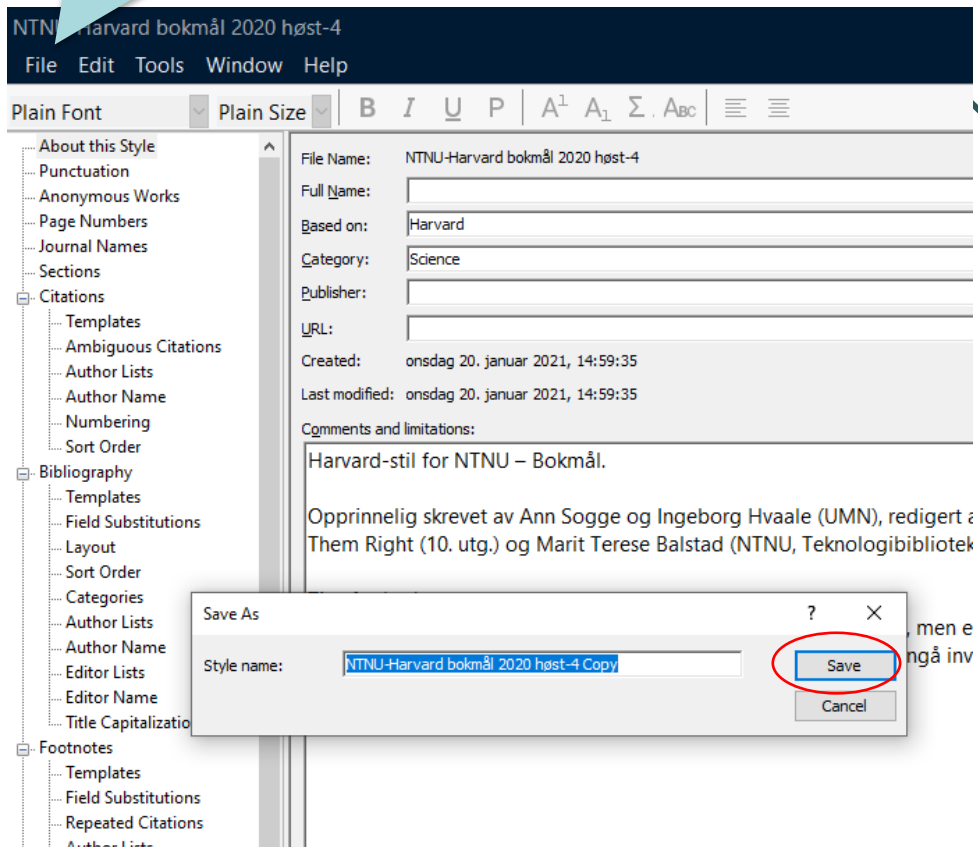
NB! Hvis oppskriften over ikke fungerer på din maskin, f.eks. hvis du benytter Mac, kan du i stedet lagre stil-filen direkte i stilmappen for EndNote. Det kan variere hvor denne ligger, men f.eks. C:\Program Files\EndNote 20\Styles. Når du da går inn i EndNote, så skal stilen ligge tilgjengelig der.

Lagre stil

Slik lagrer du stilen

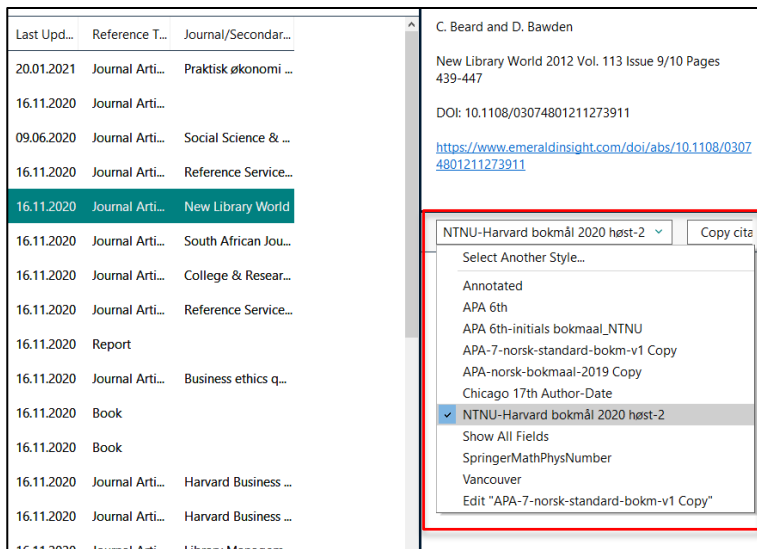
- Klikk på lenken for å laste ned ønsket stil.
- Denne åpnes i Endnote
- Lagre stilen ved å velge:
File > Save As > Angi filnavn.
- Stilen lagres da automatisk i den mappen som EndNote henter stiler fra.

File > Save as

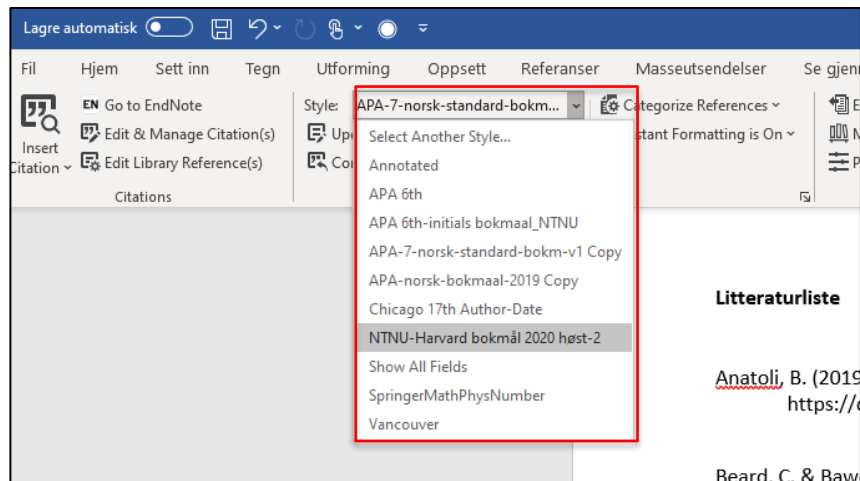

Endre referansestil

EndNote:

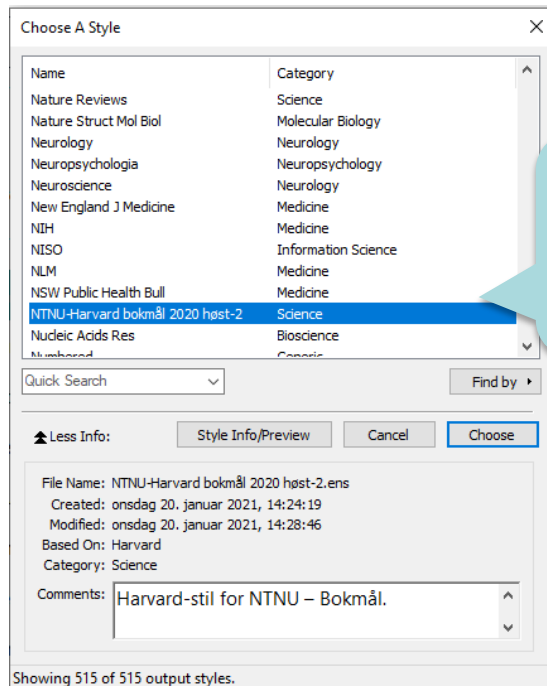
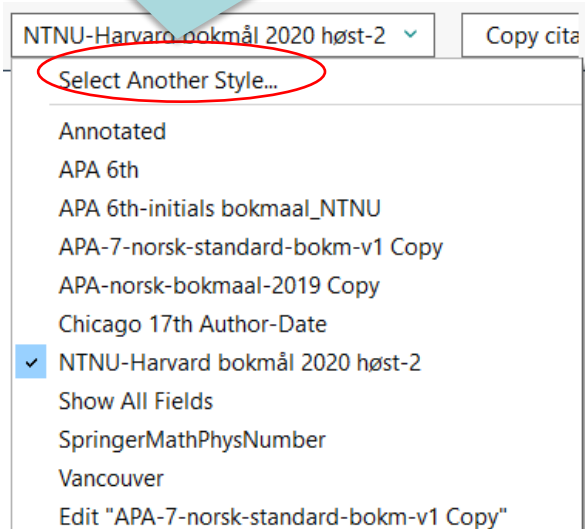
Word:

Stilen er ikke i hurtiglista!

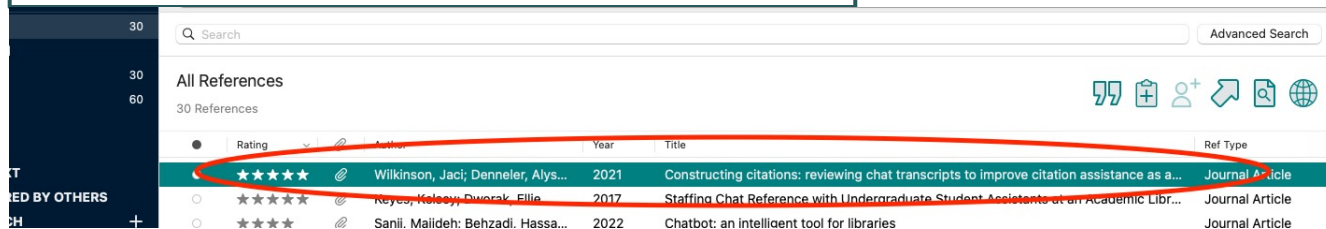
Dersom den stilen du ønsker ikke ligger i hurtiglisten allerede, klikker du her:

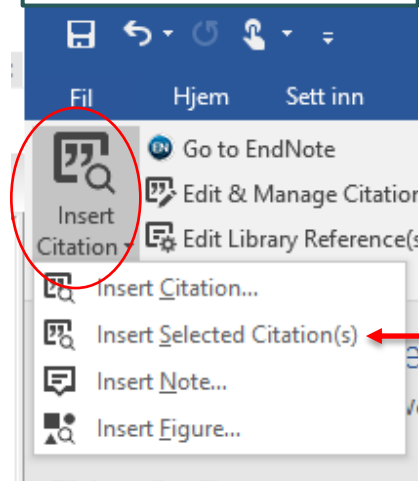
Bla i lista og velg ønsket stil.
Evt. bruk *Quick Search*

Sette inn siteringer i word-dokument

1: i EndNote, merk ønsket referanse:

2: Gå tilbake til Word: Insert selected citation

Snarvei for insert selected citation

1: i EndNote, merk ønsket referanse:

Akademisk skiving

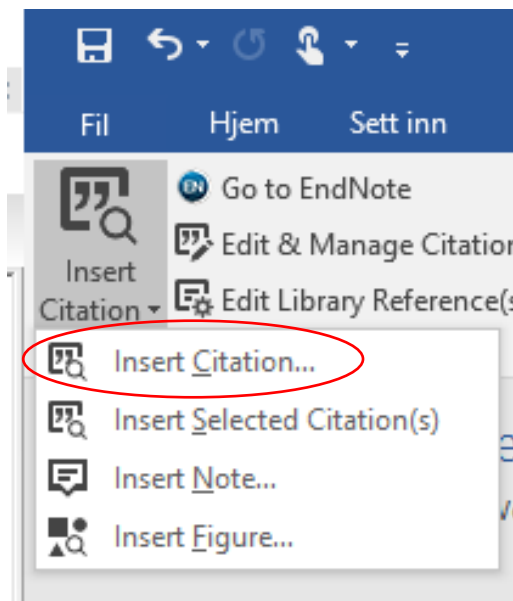
11 References

Rating	Author	Year	Title
.....	Bech-Karlsen, Jo	2003	Gode fagtekster : essayskriving for begynnere
.....	Brodersen, Randi Benedikto; Br...	2007	Tekstene autoritet i tekstanalyse og skrivin...
.....	Cottrell, Stella	2013	The study skills handbook
.....	Cottrell, Stella	2014	Dissertations and project reports : a step b...
.....	Dalland, Olav	2012	Metode og oppgaveskriving for studenter
.....	Dysthe, Olga; Hoel, Torlaug Lø...	2010	Skrive for å lære : skriving i høyere utdanni...
.....	Gynnild, Vidar	2008	God uten juks : etiske valg i utdanning og f...
.....	Jesson, Jill K.; Matheson, Lydia...	2011	Doing your literature review : traditional an...
.....	Ridley, Diana	2012	The literature review : a step-by-step guide
.....	Støren, Ingeborg	2010	Bare søk! : praktisk veiledning i å systemat...
.....	Øyen, Simen Andersen; Solhei...	2013	Akademisk skiving : en skriveveiledning

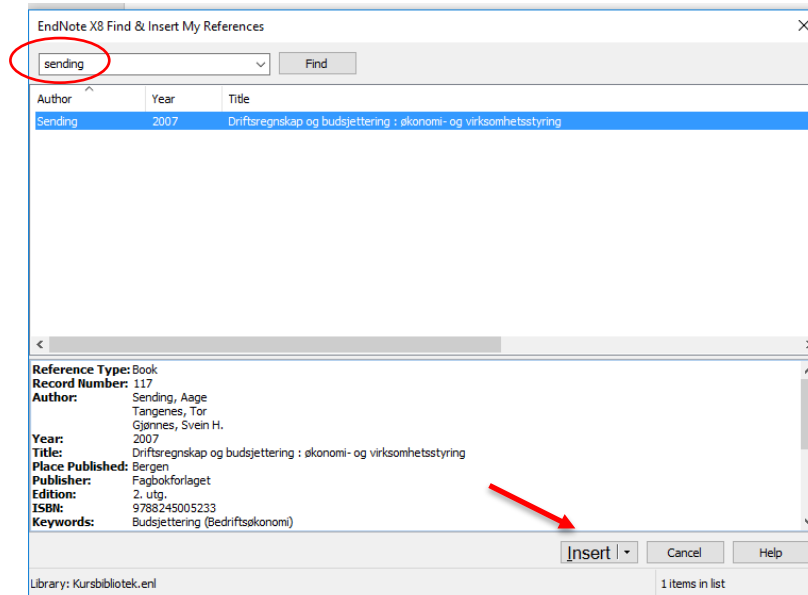
2: Trykk Alt 1 + Alt 2 (Windows) eller Ctrl 1 + Ctrl 2 (Mac) / evt. bruk ikonet for *Insert Citation*

Eller:

1: i Word: Insert citation

2: I EndNote: søk på referanse + Insert

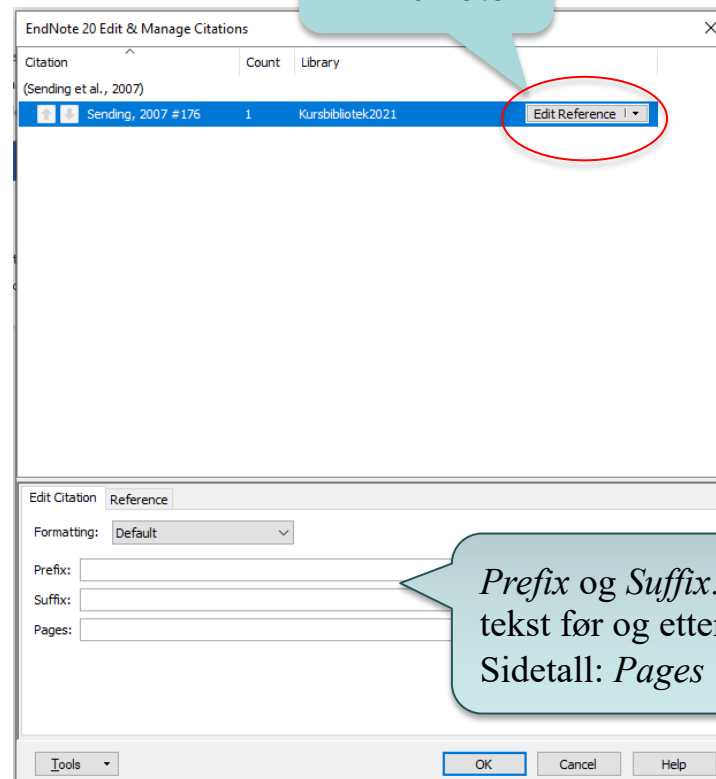
Redigere en sitering

i Word: merk av aktuell sitering

(Sending et al., 2007)

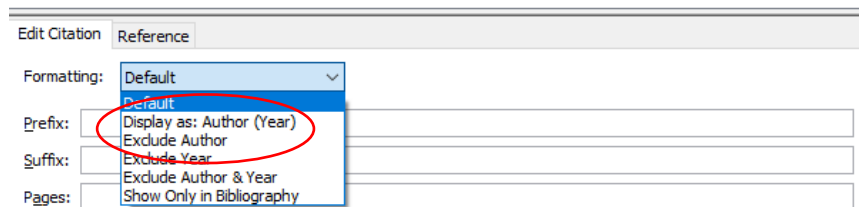
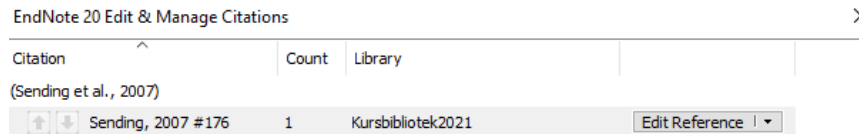
Sending, A., Tangenes, T. & Gjønnnes, S. H. (2007). *Driftsregnskap og budsjettering : økonomi- og virksomhetsstyring* (2. utg. utg.). Fagbokforl.

 Edit & Manage Citation(s)

Redigere en sitering (forts.)

Hvis du vil utelate forfatternavn fra siteringen i en forfatter-år-stil, velg Display as Author (Year) eller Exclude Author i nedtrekksmenyen for formatering.

Slette en sitering

The screenshot displays the EndNote X8 software interface within a Microsoft Word document. The 'EndNote X8' ribbon is active, showing various citation management tools. A dialog box titled 'EndNote X8 Edit & Manage Citations' is open, showing a list of citations. The citation '(Sending, Tangenes og Gjønnnes, 2007)' is selected. A context menu is open over this citation, with the 'Remove Citation' option highlighted by a red circle. A speech bubble points to this option with the text 'Slette sitering'. Below the citation list, the 'Edit Citation' tab is active, showing fields for 'Prefix', 'Suffix', and 'Pages'. The 'Tools' dropdown at the bottom shows 'OK', 'Cancel', and 'Help' buttons. The status bar at the bottom indicates 'Totals: 1 Citation Group, 1 Citation, 1 Reference'.

EndNote X8 Edit & Manage Citations

Citation	Count	Library
(Sending, Tangenes og Gjønnnes, 2007)	1	Kursbibliotek

Edit Reference

- Edit Library Reference
- Find Reference Updates...
- Remove Citation
- Insert Citation
- Update from My Library...

(Sending, Tangenes og Gjønnnes, 2007)

g, A., Tangenes, T. og Gjønnnes, S. H. (2007) *Driftsregnskap og budsjettering : økonomi- og virksomhetsstyring*. 2. utg. utg. Bergen: Fagbokforlaget.

Slette sitering

Edit Citation Reference

Formatting: Default

Prefix:

Suffix:

Pages:

Tools

OK Cancel Help

Totals: 1 Citation Group, 1 Citation, 1 Reference

Fjerne koblingen mellom EndNote og Word

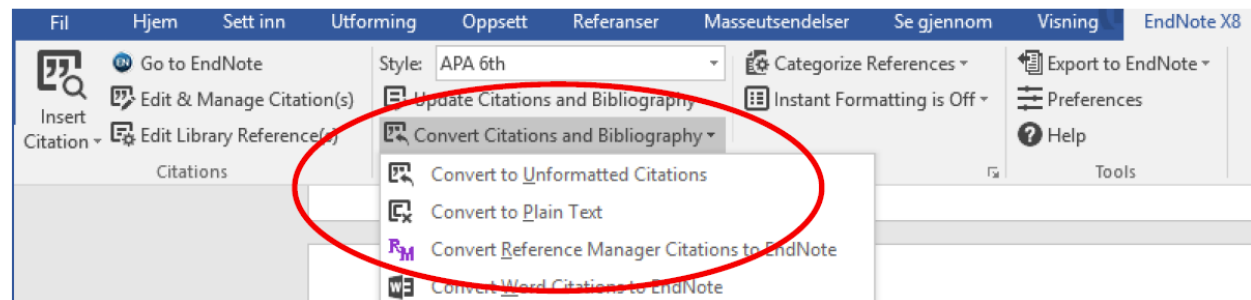
Når du skal sende fra deg dokumentet: *Convert to Plain Text*

EndNote setter *Cite While You Write*-feltkoder inn i Word-dokumentet. Denne koblingen bør gjerne kuttes når du skal sende dokumentet fra deg.

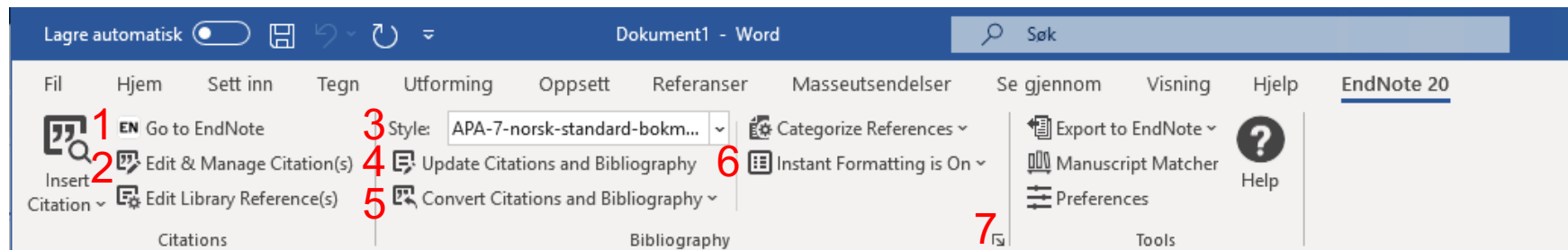
Velg **Convert Citations and Bibliography** og deretter **Convert to Plain text**.

Da får du ett nytt dokument der koblingene mellom Word og EndNote er tatt vekk.

NB: Sørg for å ha en kopi av originaldokumentet med koblingene intakt (feltkoder). Har man konvertert til *Plain Text*, er det *ikke* mulig å få koblingene tilbake i *dette* dokumentet.

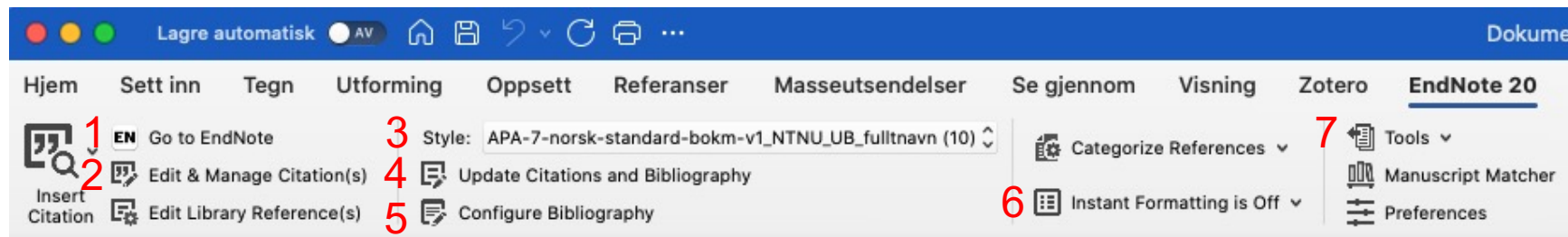

EndNote i Word (for PC)

1. **Go to EndNote** - Direktelink til EndNote (kan brukes for å legge til referanser i dokumentet).
2. **Edit & Manage Citation(s)** – For å redigere referansen(e), legge til sidetall etc.
3. **Style:** - Referansestilen som dokumentet er formatert i.
4. **Update Citations and Bibliography** – Formaterer dokumentet og oppdaterer koblingen mellom EndNote og Word (bør gjøres regelmessig).
5. **Convert Citations and Bibliography** - Her kan du konverterer til uformaterte referanser (gjøres dersom man slår sammen flere dokumenter eller flytter på tekst i et dokument). I tillegg mulig å fjerne formateringene i dokumentet helt > *Convert to Plain Text*, merk at det ikke er mulig å få koblingene tilbake etter at dette er gjort.
6. **Instant Formatting is On/Off** - Automatisk formatering av referansene og litteraturlisten.
7. **Configure bibliography** – For å redigere litteraturlisten.

EndNote i Word (for Mac)

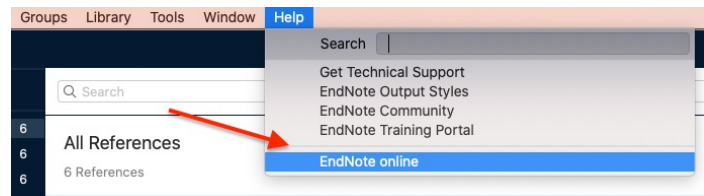

1. **Go to EndNote** - Direktelink til EndNote (kan brukes for å legge til referanser i dokumentet).
2. **Edit & Manage Citation(s)** – For å redigere referansen(e), legge til sidetall etc.
3. **Style:** - Referansestilen som dokumentet er formatert i.
4. **Update Citations and Bibliography** – Formaterer dokumentet og oppdaterer koblingen mellom EndNote og Word (bør gjøres regelmessig).
5. **Configure bibliography** – For å redigere litteraturlisten.
6. **Instant Formatting is On/Off** - Automatisk formatering av referansene og litteraturlisten.
7. **Tools** – Her kan du konvertere til uformaterte referanser via *Convert to Unformatted Citations* (gjøres dersom man slår sammen flere dokumenter eller flytter på tekst i et dokument). I tillegg mulig å fjerne formateringene i dokumentet helt > *Convert to Plain Text*, merk at det ikke er mulig å få koblingene tilbake etter at dette er gjort.

Hvordan dele et EndNote bibliotek

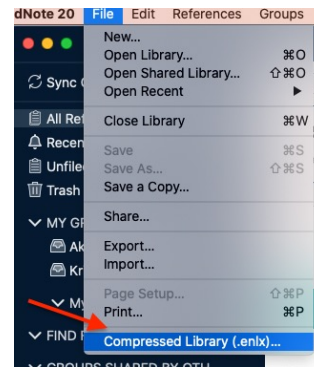
Alternativ 1 (anbefales):

1. Opprett en EndNote online konto
2. Sync. EndNote biblioteket ditt med EndNote online
3. Klikk File > Share
4. Skriv inn epost adressen til de du ønsker å dele med
5. Åpne et delt bibliotek ved å klikke File > Open Shared Library...

Alternativ 2:

Lag en sikkerhetskopi: File > “Compressed library” > send via epost.

Husk: **aldri lagre EndNote-bibliotek ditt i skyen for deling**, ikke en gang for at du selv vil bruke biblioteket på flere maskiner (Dropbox, Google Drive, OneDrive etc.)

Hvis du samskriver med andre **må** alle referansene i dokumentet være fra det samme EndNote biblioteket!

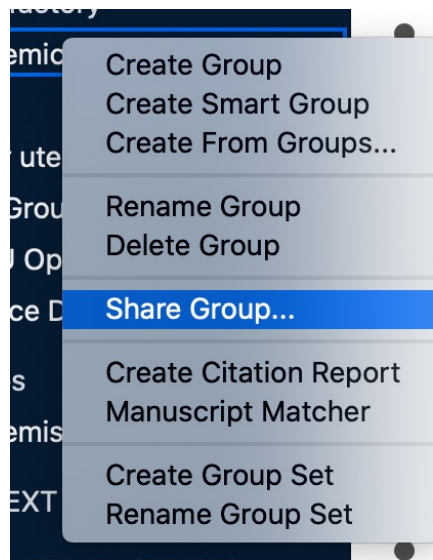
Dele gruppe

Det er mulig å kun dele en gruppe i EndNote.

Men... Den man deler med må gå til EndNote online for å bruke referansene i den delte gruppen.

..Og attachments blir ikke delt.

Så, i de fleste tilfellene er det bedre å dele hele biblioteket og heller fjerne delingen når man er ferdig.

EndNote – hjelp!

- Prøv å sette ord på problemet og Google det.
- Innsida: <https://i.ntnu.no/oppgaveskriving/endnote>
- Mange fine videoer på YouTube:
 - Eks: www.youtube.com/endnotetraining
- Bruk EndNote sine egne hjelpefunksjoner:
 - Eks: www.endnote.com
- Spør i det virtuelle biblioteket: <https://s.ntnu.no/virtueltbibliotek>

SKAL DU SKRIVE OPPGAVE?

Vi hjelper deg fra problemstilling til innlevering!

<https://i.ntnu.no/oppgaveskriving>

NTNU Oppgaveskriving

Hjelp fra Universitetsbiblioteket

